

Expunere de motive privind propunerea legislativă pentru instituirea anului 2026 ca "Anul Grigore Constantin Moisil"

Anul 2026 marchează împlinirea a 120 de ani de la nașterea academicianului **Grigore Constantin Moisil** (1906–1973), personalitate fundamentală a științei și culturii românești, considerat pe scară largă drept **părintele informaticii românești** și unul dintre pionierii logicii matematice și a teoriei algebrice a automatelor la nivel mondial. Având în vedere contribuțiile sale excepționale, impactul durabil asupra dezvoltării cercetării și a educației în România, precum și recunoașterea sa internațională, propunem consacrarea anului 2026 ca **Anul Grigore Constantin Moisil**.

Grigore Moisil a fost un matematician vizionar, ale cărui lucrări au depășit granițele epocii sale. A contribuit decisiv la:

- fundamentarea și dezvoltarea **logicii polivalente**, domeniu în care România a devenit, datorită lui, un reper internațional;
- introducerea și aprofundarea **algebrelor Moisil**, utilizate ulterior în teoria circuitelor și în construcția sistemelor digitale moderne;
- dezvoltarea **informaticii teoretice** într-un moment în care calculatoarele electronice erau abia la începutul apariției lor în lume.

Prin activitatea sa științifică, Moisil a creat un cadru conceptual care a permis României să se conecteze la marile direcții de evoluție ale matematicii și informaticii mondiale.

Grigore Moisil a fost principalul motor al introducerii calculatoarelor electronice în România. Datorită eforturilor sale, România a devenit în anul 1957 a opta țară din lume care a proiectat și construit un calculator electronic (după Statele Unite ale Americii, Marea Britanie, Uniunea Sovietică, Suedia, Germania, Franța și Japonia), calculator construit la Institutul de Fizică Atomică sub coordonarea inginerului Victor Toma; s-au înființat primele **catedre universitare de informatică**, formând generații întregi de specialiști și cercetători în automatizări, calculatoare și informatică teoretică; s-au înființat liceele specializate în informatică în care au fost formați primii programatori români; a fost înființat Institutul Central de Informatică, institut destinat cercetării fundamentale în domeniu; a fost stimulat un ecosistem tehnico-științific fără precedent, care a pus bazele informaticii românești moderne.

Personalitatea lui Moisil nu s-a limitat la matematică sau informatică. El a fost unul dintre cei mai originali profesori ai generației sale, capabil să inspire mii de studenți; un intelectual complet, cu intervenții în filosofie, lingvistică, estetică și epistemologie; un promotor al dialogului între știință și cultură, între rigoarea

matematică și creativitatea umanistă. Opera și stilul său pedagogic reprezintă și astăzi repere de vocație didactică și spirit critic.

Considerăm că, într-un context global marcat de transformări digitale accelerate, și de dezvoltare rapidă a inteligenței artificiale, aniversarea academicianului Moisil devine un prilej strategic pentru promovarea educației STEM în rândul tinerilor; consolidarea identității României ca țară cu tradiție în informatică și matematică; stimularea cercetării și inovării prin proiecte dedicate precum și pentru crearea unei legături simbolice între moștenirea lui Moisil și viitorul tehnologic al României.

Declararea anului 2026 ca „Anul Grigore Constantin Moisil” va permite organizarea de conferințe naționale și internaționale dedicate lucrărilor sale; programe educaționale în școli și universități; digitalizarea și republicarea operei lui Moisil; stimularea colaborărilor între instituții academice, muzee, academii și centre de cercetare. Totodată, promovarea unei figuri emblematice pentru excelența științifică românească va contribui la consolidarea opțiunilor pentru STEM ale tinerelor generații.

INIȚIATORI:

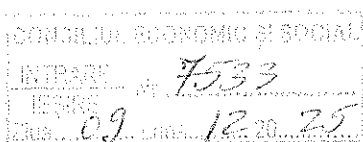
Nr.	Deputat	Grup parlamentar
1	VANAJAN DAMBUCCIAN	
2	ZISOPOL DIANEOS - GABRIEL	
3	TEODOR SILVIU	
4	GRINDEANU SORIN	
5	GHIĞIU ALEXANDRU MIHAI	
6	GABRIEL ANDRONACHE	
7	Rodanu Bogdan	
8	Szabo Odoiu	
9	PETRECU MIROSLAV	
10	CHERA GIURECI-SLOBZAN	

**Co-inițiatori ai propunerii legislative pentru instituirea anului 2026 ca "Anul
Grigore Constantin Moisil"**

11	STANCU IONEL	
12	BOUDA STEFAN	
13	SILVIU VEXLER	
14	NACOV GHEORGHE	
15	STOICA BOGDAN - AIN	
16	MITALCEA SILVIA	
17	FIRCEAK IULIUS MARIAN	
18		
19		
20		
21		
22		
23		
24		
25		
26		
27		
28		
29		
30		
31		
32		
33		
34		
35		
36		

**Co-inițiatori ai propunerii legislative pentru instituirea anului 2026 ca "Anul
Grigore Constantin Moisil"**

11	STANCU IONEL	
12	BOUDA STEFAN	
13	SILVIU VEXLER	
14	NACOV GHEORGHE	
15	STOICA BOGDAN ALIN	
16	MIHALCEA SILVIA	
17	FIREBAK IULIUS MARIAN	
18		
19		
20		
21		
22		
23		
24		
25		
26		
27		
28		
29		
30		
31		
32		
33		
34		
35		
36		

PARLAMENTUL ROMÂNIEI

SENAT

CAMERA DEPUTAȚILOR

LEGE

pentru instituirea anului 2026 ca "*Anul Grigore Constantin Moisil*"

Parlamentul României adoptă prezenta lege:

Art. 1. – Se instituie anul 2026 ca "*Anul Grigore Constantin Moisil*" în semn de cinstire a memoriei și a contribuțiilor deosebite aduse de academicianul Grigore Moisil în domeniul matematicii, informaticii și al dezvoltării științei în România.

Art. 2. - (1) Sărbătorirea Anului Grigore Constantin Moisil poate fi organizată de către autoritățile administrației publice centrale și locale, de către instituțiile aflate în subordinea sau coordonarea acestora, precum și de către societatea civilă, persoane fizice și persoane juridice, prin organizarea și/sau participarea la programe și manifestări culturale, educative, cu caracter social sau științific.

(2) Autoritățile administrației publice centrale și locale precum și instituțiile aflate în subordinea sau coordonarea acestora pot acorda sprijin logistic și pot aloca fonduri din bugetele proprii în vederea organizării și derulării în bune condiții a manifestărilor prevăzute la alin.(1), în limita alocațiilor bugetare aprobate.

*Această lege a fost adoptată de Senat în şedinţa din, cu respectarea
prevederilor art.76 alin.(2) din Constituţia României, republicată.*

PREŞEDINTELE SENATULUI

MIRCEA ABRUDEAN

*Această lege a fost adoptată de Camera Deputaţilor în şedinţa din, cu respectarea
prevederilor art.76 alin.(2) din Constituţia României, republicată.*

PREŞEDINTELE CAMEREI DEPUTAŢILOR

SORIN-MIHAI GRINDEANU